

4. АНАЛИЗ НА ИНФОРМИРАНЕТО НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА ПО ВЪПРОСИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

1. Информирание на обществеността

Отпадъците са належащ екологичен, социален и икономически проблем. Нарастващото потребление и развиващата се икономика продължават да произвеждат големи количества отпадъци – като все повече усилия са необходими за намаляването и предотвратяването на образуването им. До скоро отпадъците се приемаха като нещо ненуждо, непотребно и което трябва да се изхвърли. Днес отпадъците все повече се възприемат като важни, значими ресурси. Положителното е, че тази гледна точка се възприема както от бизнеса, така и от частните лица. Доказателство за това е очевидната промяна в подхода при управлението на отпадъците - от елементарното депониране, през обезвреждане, към рециклиране и оползотворяване.

Дейностите по управление на отпадъците оказват съществено въздействие както върху човешкото здраве, така и върху околната среда. Като фактор на средата, отпадъците взаимодействат, а съответно и влияят на останалите фактори и елементи на околната среда - емисиите във въздуха, почвата, повърхностните води и подпочвените води и пр.

Необходима е осъзнатост и разбиране за процесите на взаимодействие в околната среда, както и съществената роля на човека. Важно е да се осъзнае също, че този процес е взаимен - ние влияем на средата, но и тя оказва своето влияние върху нас. Това налага да се потърси и намери баланса между „доброто ни съществуване в условия на икономически просперитет” и ненарушаване на природните процеси. Доброто управление на отпадъците е ключов момент и поради това е основна цел, заложена в стратегическият подход, който Община Пловдив прилага при изпълнение на задълженията си по управление на отпадъците. Непосилно е постигане на тази основна стратегическа цел, ако в реализирането ѝ не се включи и обществеността. За да бъде адекватно включено обществото в този процес, и за да поеме то своята значима роля, е необходимо преди всичко то да бъде добре информирано. Информирани за своята роля, възможности, необходими действия, ползи, вреди и пр., т.е за преките и косвени вредни последици от увеличаването на отпадъците да провокират чувство за отговорност у гражданите и предприемане на правилни действия за постигане на устойчиво отношение към отпадъците в ежедневието си - минимизиране, повторно използване и рециклиране.

Настоящият анализ върху работата на Община Пловдив по информирание на обществеността по въпросите на управление на отпадъците се позовава на:

- Наличието на стратегически подход в информационно-разяснителната общинска политика относно дейностите по управление на отпадъците;
- Реализирани информационно-образователни активности с жителите на града;
- Използвани методи и форми за предоставяне на информация на гражданите и фирмите за общинските услуги, свързани с управлението на отпадъците;
- Изводи и препоръки.

1.1. Дефиниране на подход и действия за повишаване на общественото внимание върху въпросите за екологосъобразното управление на отпадъците

Важна задача при воденето на информационно-комуникационна политика за взаимодействие с обществеността, е дефинирането на подходящи активности, ориентирани към различните целеви групи и съответни канали за достигане до тях. Тези фактори и изпълнението им във времето формират стратегическия подход, под който на обществеността и бизнес представителите да бъде предадено посланието, че *Дали отпадъците са проблем или ресурс, зависи изцяло от това как ги управляваме, и те самите следва да участват в този процес.*

1. В съответствие с програмните документи и организационната структура, горната задача и всички ангажименти, свързани с информиране и повишаване на вниманието и чувствителността на жителите на града към въпросите за отпадъците, се изпълняват от:

Дирекция „Екология и управление на отпадъците” – направлението в дирекцията е ангажирано и за правилното прилагане на комплексната политика в областта на отпадъците, участва в разработването, актуализирането и изпълнението на секторните стратегии, планове и програми, включващи и редица мерки, свързани с информационно-комуникационните взаимодействия с населението и представителите на бизнеса.

- отдел „Протокол и връзки с обществеността и медиите“ - планира, координира и провежда информационната политика на общината; осигурява публичност и прозрачност на дейността на общинската администрация като организира достъпа до информация за медии и граждани, проучва и анализира общественото мнение.

Предимство на Община Пловдив е административното деление на града и съществуващите съответстващи на дирекцията ЕУО звена по екология, които имат и функции за работа с обществеността. Чрез доброто сътрудничество и синергията между централната администрация и шестте районни кметства, усилията да бъде обхваната по-голяма аудитория от граждани и бизнес среди дават по-добър резултат. В този случай действията са по-концентрирани и не са еднократни.

Общинско предприятие „Чистота” изпълнява политика по информиране на обществеността и периодично организира образователни кампании с ученици по темите за поддържане на чистотата и управление на отпадъците. Добра практика е създадената на сайта на предприятието електронна карта с разположението на всички контейнери в общината, ежеседмичното информиране на обществеността за улиците, които ще се измиват, както и публикуване на информация за постигнатите резултати.

Другото звено с отношение при прилагането на политиката по управление на отпадъците е Пловдивски общински инспекторат, който осъществява контролната дейност за спазването от страна на всички физически и юридически лица, разпоредбите на действащите наредби на Общински съвет – Пловдив, законовите и подзаконовите нормативни актове на територията на община Пловдив. Екипите на Инспектората в рамките на своите функции,

осъществяват текущ, превантивен и последващ контрол, дават писмени предписания, проследяват изпълнението им и прилагат административно-наказателни разпоредби по законовия ред. Общински Инспекторат няма ангажименти към осъществяване на информационна политика на общината. Като положителна дейност в тази посока може да се отчете създаването и поддържането на профил в социалната мрежа, чрез който достъпно за обществеността е посочването на конкретен проблем в компетенциите на „ПОИ“. По този начин обществено достъпни са и резултатите от конкретните действия, т.е. възможност за последващ обществен контрол чрез допълнително информиране.

Механизмите и способите, които Община Пловдив използва при работата с обществото са взаимствани от утвърдени в практиката като успешни такива и са съобразени с актуалните възможности, както и с местните особености. Всички активности са включени като мерки в действащите общински секторни програми, изпълняват се и се отчитат ежегодно.

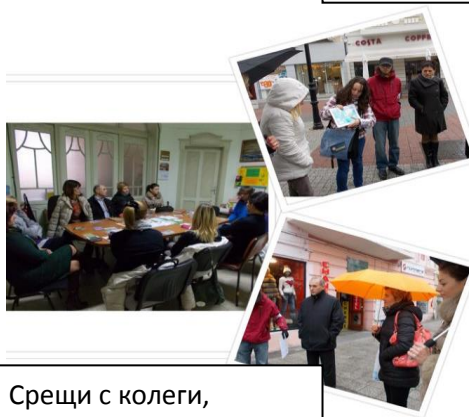
1.2.Разяснителни и образователни дейности и привличане на обществеността

- **Информационни срещи и беседи за запознаване** на населението с въпроса за отпадъците като „проблем“ и популяризиране на лесни начини за минимизиране на „проблема“; разясняване на задълженията на гражданите, произтичащи от съществуващите общински разпоредби, както и на бизнес представителите за техните ангажименти; демонстриране на примери за добри практики и обогатяване на знанията на обществото по отношение на ползите и устойчивото управление на различните потоци отпадъци. Целта на тези инициативи е обществото да се подтикне към спазване на правилата и се мотивира да прилага наученото и видяното. Важни в тези акции са взаимодействията на дирекция

Игра-за колко време се разгражда отпадъка

ЕУО с ръководствата на пловдивските училища и детски градини, както и центровете за настаняване на деца лишени от родителски грижи. В тях работят заинтересовани педагози, без чиято подкрепа успеха не би бил същия. Най-подходящи участници при тези инициативи се очертават подрастващите, тъй като при тях начина на мислене все още се формира, навиците се изграждат тепърва и съзнанието им може да бъде ангажирано с нова информация, която те възприемат като актуална и необходима за бъдещото развитие на света. Чрез ангажирането на подрастващите съществува реален шанс посланията да достигнат до родителите, близките и приятелите им. Тази фокус група е основната в информационната стратегия на Община Пловдив, тъй като тя има огромен потенциал.

Срещи с колеги, граждани и заинтересовани лица

■ **Предотвратяване и намаляване образуването на отпадъци:**

Инициативата с **най-голям брой участници и многобройни** примери за добри практики за предотвратяване на отпадъците е „Европейска седмица за намаляване на отпадъците“, която Дирекция „Екология и управление на отпадъците“, организира и координира вече три години. В рамките на ЕСНО се цели повишаване информираността за дейностите свързани с правилното управление на ресурсите и отпадъците. Във всяко издание на кампанията мотото е различно и това определя акцента, който Община Пловдив в своята роля на разпространител, организатор и координатор поставя при насърчаване на частни компании, гражданското общество, както и отделните граждани, да се включат и допринесат за инициативата с дейности водещи до намаляването на отпадъците.

Освен тази инициатива регулярно при организиране на активности във връзка с Денят на Земята, Световен ден на околната среда и др. се подготвят презентации, които включват послания към хората за неотложността от намаляване на количеството на отпадъците, които произвеждаме, и съвети за това, как да се избегне или намали генерирането на отпадъците при източника (например чрез насърчаване на домашно компостиране или стикер анти-реклама за пощенската кутия и т.н.), както и действия, които да накарат потребителя да помисли за околната среда при всяка покупка и при избора на продукти, които имат малко или са без опаковки; продукти, които носят екомаркировка (намаляване на вредното съдържание на продукта); купуване в по-големи разфасовки и др. Тези презентации биват изпращани на структурата по Образование в общината за използването им в училищата.

■ **Подобряване на организацията по разделяне, временно съхранение, събиране и транспортиране на отпадъци:**

На тази тема общината отделя специално внимание, като всички активности са предварително планирани и заложили в годишните програми на трите организации по оползотворяване на отпадъците от опаковки, с които общината има сключени договори. Съвместно се организират дискусии, конкурси, открити уроци, театрални постановки и други мероприятия, които целят да информират заинтересованите за важността на сортиране на отпадъците и рециклиране. На събитията се дават примери за действия, които имат за цел да помогнат на хората да подобрят своето поведение за сортиране на отпадъци - как да се затвори цикълът на материалните ресурси; насърчават се да занасят отпадъците на правилното място.

■ **Информирание за ползите от повторна употреба.**

Целта е да се напомни на обществеността, че продуктите могат да имат втори живот; да се

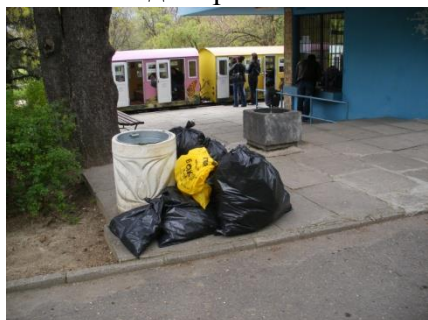
насърчи отлагане на покупката на нов продукт, като вместо това се предпочитат ремонтирани продукти или такива за повторна употреба; насърчаване на даровитостта на продукти,

които не са вече необходими; действия, които имат за цел да повишат информираността на потребителите - като изборът на продукти за многократна употреба, наемане на предмети вместо купуване и т.н. По тази тема Община Пловдив се стреми да прилага новаторски методи за да предаде посланията до по-младата част от населението.

Пример за такъв подход, е включването и успешното представяне на пловдивски младежи в международен проект за взаимна обмяна на проучвания по темата за отпадъците, наречен *TrashedWorld* (затрупани с отпадъци). В инициативата с продължителност един учебен семестър, ученици и учители използват специално създадени учебни материали по темата и работят в екип. Целта на "пилотната" партия с учебни средства по проекта бе да ангажира младите хора с участие в дискусия за отпадъците в тяхната заобикаляща среда и да повиши информираността им за значението на рециклирането, въпросите по обезвреждането на отпадъците и потенциалното им въздействие върху околната среда.

■ Кампании за почистване

Община Пловдив организира, координира и пряко участва в националните кампании за почистване. Те се превръщат в добра практика през годините, благодарение на обединяването на усилия и ресурси от всички структури на общината, както и доброволческо участие на Организации по оползотворяване, частни фирми и граждани, с което се постига едновременно почистване и транспортиране на

различни потоци отпадъци, събрани по време на провеждането им – строителни отпадъци, гуми, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване и др. В рамките на този тип инициативи информацията е насочена към привличане вниманието на хората и медиите към проблема с количеството на отпадъците, които незаконно се изхвърлят в природата - в парковете, по крайречните зони, площадките и т.н. Посланията за обществеността са

насочени към осъзнаване от хората на отговорността за управлението на отпадъците и потреблението. Предоставят се съвети за начините за предотваряване на замърсяването с отпадъци. Резултатите показват висока ангажираност на населението и бизнеса.

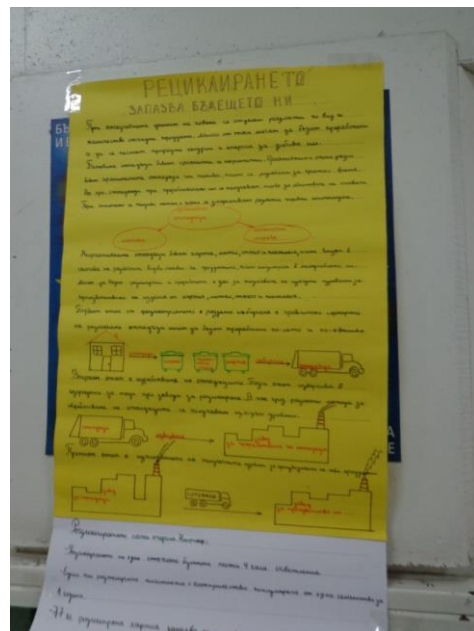
■ Повишаване ролята на гражданското общество при вземане на решение за управление на отпадъците:

Използват се различни способи за прилагане на тази категория информираност, с която общината цели търсене на мнения, одобрение или позицията на обществото по отделни аспекти в направлението отпадъци. Добри примери са изброени по-долу:

1. Чрез анкетиране (например за готовността на населението от квартали, характеризиращи се със земеделски дейности за прилагане домашно компостиране); (какъв е предпочитаният от тях часови диапазон за обслужване на съдовете), удовлетвореност от предоставяните услуги и др.;
2. Организиране на срещи на открито (например за търсене на мнението от жители на квартали със затруднен достъп на техника как предпочитат да бъде организиран графика за обслужване на съдовете);

3. Инициатива за проучване (например за необходимостта и нагласата на бизнес представителите в най-голямата търговска зона на града за предпочитана от тях организация по събиране и съхранение на отпадъците) и др.;
 4. Организиране на обществени обсъждания и др.
- **Информирание на обществото за извършените дейности и постигнатите резултати** в годишни отчети към Програмата за управление на отпадъците. Тази мярка е насочена към насърчаване на обществеността за участие в цялостния процес чрез личен принос. Целта е, чрез предоставяне на информация за извършените дейности и нивото на постигнатите резултати, да се отключи у хората готовност и съпричастност в постигането на по-добри резултати за по-добри условия на труд и отдых на пловдивчани. Информирайки се, те се чувстват част от процеса, което води до повишаване на доверието на обществото към работата на институцията.
 - **Информационни кампании за ползите от разделното събиране на масово разпространени отпадъци** с цел повишаване на екологичното съзнание на подрастващите. В рамките на кампаниите са провеждани образователни игри, представяни са презентации в училища и детски заведения. Осигурените цветни контейнери за разделно събиране на отпадъци от опаковки до голяма част от учебните заведения на територията на общината цели изграждане на трайни навици у младите чрез осигуряване на лесен достъп до цветните контейнери. Община Пловдив планува тази практика да продължава да обхваща повече учебни заведения.

В обхвата на тази категория взаимодействие с обществеността по въпросите за устойчивото управление на отпадъците попадат инициативата „Книги за смет” и „Стара хартия за нова книга”. Те имат възпитателен характер и анонсирането им е ключовият момент, в който се насочва вниманието на обществеността към ползите от отпадъците.

▪ Партньорство и сътрудничество при информирането

При реализирането на информационните си дейности Община Пловдив успешно си сътрудничи с редица държавни институции и неправителствени организации, с които има общи възгледи за развитието и благоденствието на заобикалящата ни среда. Във всички подходящи случаи и събития се използват срещите с обществеността, за да бъдат извършвани и информационни мероприятия по темата за отпадъците. Изградена е практика за взаимодействие с държавни институции, институти и научни центрове като РИОСВ, Басейнова дирекция - Източнобеломорски район, РЗИ, Аграрен Университет-Пловдив и др., която доказва по-резултатна работа при съвместно изпълнение на образователните политики.

Основният канал за водене на информационната политика по въпросите с отпадъците е официалната интернет страница на общината. Дирекция „Екология и управление на отпадъците” актуализира своевременно публикуваната на интернет страницата на общината информация, свързана с различните аспекти в областта на управлението на отпадъците. Информацията се подготвя, визуализира и позиционира на достъпен за потребителите начин чрез един клик на банера.

<http://www.plovdiv.bg/razdelno-sabirane-na-bitovi-otpadaci/>

РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ НА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ

РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ НА:

- [Отпадъци от опаковки](#)
- [Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване](#)
- [Излезли от употреба моторни превозни средства](#)
- [Излезли от употреба гуми](#)
- [Отработени масла](#)
- [Опасни отпадъци от домакинствата](#)
- [Негодни за употреба батерии и акумулатори \(НУБА\)](#)

• Информация за Площадки на територията на Община Пловдив за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, във връзка с изискванията на чл.19, ал.3, т.11 от Закона за управление на отпадъците:

- [р-н Източен](#)
- [р-н Западен](#)
- [р-н Северен](#)
- [р-н Централен](#)
- [р-н Тракийс](#)

942 total views, 32 views today

При организиране на различни дейности и мероприятия информира гражданите чрез местните средства за масова информация.

Изводи и препоръки

- ❖ Необходимо е разрастване на комуникационно-информационната мрежа с цел разясняване на тезата, че придвижването нагоре по йерархията на отпадъците изисква съвместни усилия от всички засегнати страни: потребители, производители, местни

органи, съоръжения за третиране на отпадъци и др. Потребителите, готови да сортират своите домакински отпадъци, могат да рециклират само ако инфраструктурата за събиране на сортираните им отпадъци действа, което се гарантира от общината и обратното също е вярно: общината може да рециклира все по-голям дял само ако домакинствата сортират своите отпадъци.

- ❖ Успеваемостта на усилията за информиране на гражданите ще бъде по-обезпечена ако този въпрос бъде внедрен/обвързан по подходящ начин с дейността на други звена от общината.
- ❖ Желателно е привличането на радио-съобщителни медии, които имат или желаят да водят рубрика, посветена на темата за отпадъците, която да е по-дългосрочна, а не еднократна. Установено е, че голяма част от обществото прекарва време в колата, което обикновено е свързано със слушане на радио.